

Białystok, 14.01.2022r.

Zn.spr.: ZS.6004.15.2021

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W BIAŁYMSTOKU**

**PROTOKÓŁ Z POSIEDZENIA
KOMISJI ZAŁOŻEŃ PLANU**

określający

**ZAŁOŻENIA DO SPORZĄDZANIA PROJEKTU
PLANU**

**URZĄDZENIA LASU
W NADLEŚNICTWIE PISZ**

na okres 1.01.2024 – 31.12.2033

Pisz, 21 września 2021r.

A. WYTYCZNE W SPRAWIE ORGANIZACJI PRAC URZĄDZENIOWYCH

Projekt planu urządzenia lasu opracowany zostanie wg Instrukcji Urządzenia Lasu (Zarządzenie nr 55 Dyrektora Generalnego LP z dnia 21.11.2011r. w sprawie „Instrukcji Urządzenia lasu” z późn. zmianami).

Protokół sporządzono zgodnie z §126 ww. Instrukcji.

Lista obecności stanowi załącznik do protokołu.

Wykonawca projektu planu urządzenia lasu (PUL) zostanie wyłoniony w drodze przetargu zgodnie z Ustawą Prawo Zamówień Publicznych. Załącznikiem opisu przedmiotu zamówienia będzie Protokół z posiedzenia Komisji Założeń Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa. Posiedzenie Komisji Założeń Planu (KZP) Nadleśnictwa Pisz odbyło się w dniu 21 wrzesień 2021 r. Na podstawie referatu Nadleśniczego i po przeprowadzonej dyskusji, Komisja opracowała założenia do projektu planu urządzenia lasu i prognozy oddziaływania tego planu na środowisko i obszary Natura 2000.

A.1 P RACE SIEDLISKOWE

W planie urządzenia lasu zostaną uwzględnione wyniki opracowania glebowo - siedliskowego wykonane w latach 2001 – 2002 przez BULiGL Oddział w Białymstoku

Nadleśnictwo zawnioskowało, a Komisja akceptuje by w związku z różnicami występującymi w powierzchniach siedlisk przyrodniczych z Załącznika 1 Dyrektywy Siedliskowej pomiędzy Prognozą Oddziaływania na Środowisko (PUL na lata 2014-2023), a Planem Zadań Ochronnych dla Obszaru Natura 2000 Ostoja Piska (PLH280048, PZO z 2020 r.), przeprowadzić weryfikację i aktualizację siedlisk przyrodniczo cennych dla Unii Europejskiej występujących na obszarach NATURA 2000 będących w zarządzie nadleśnictwa.

Siedliska przyrodnicze określone Prognozie Oddziaływania na Środowisko przedstawia poniższa tabela, w której zawarte zostały powierzchnie siedlisk przyrodniczo cennych w całym Nadleśnictwie (nie tylko na obszarach Natura 2000).

Lp.	Nazwa siedliska	Kod	Pow. [ha] w całym Nadleśnictwie
1	2	3	4
1	Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion, Pohlio-Callunion, Calluno-Arctostaphylion</i>)	4030	69,01
2	Ciepłolubne śródładowe murawy napiaskowe	6120*	1,58
3	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą	7110	11,33
4	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	7140	6,32
5	Grąd subkontynentalny (<i>Tilio-Carpinetum</i>)	9170	66,30

Lp.	Nazwa siedliska	Kod	Pow. [ha] w całym Nadleśnictwie
1	2	3	4
6	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i> i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne)	91D0*	538,80
7	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	91E0*	850,27
8	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	91F0	2,04
9	Sosnowe bory chrobotkowe (<i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowe postaci <i>Peucedano-Pinetum</i>)	91T0	21,11
Razem			1566,76

A.2 Prace Przygotowawcze

A.2.1 Zebranie i zestawienie danych o obszarach chronionych w nadleśnictwie i funkcjach lasu, z uwzględnieniem obszarów Natura 2000 wyznaczonych na gruntach zarządzanych przez nadleśnictwo lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie

Powierzchniowe i punktowe obiekty chronione zostaną przyjęte zgodnie z danymi Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (RDOŚ), uzupełnionymi o informacje z nadleśnictwa oraz zebrane przez Wykonawcę.

Na terenie Nadleśnictwa Pisz znajdują się:

1. Obszary Natura 2000:

- PLB280008 Puszcza Piska – powierzchnia 29 139,27
- PLH280048 Ostoja Piska – powierzchnia 6 876,05

2. Rezerwaty przyrody:

Nazwa rezerwatu	Powierz. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Cel ochrony
Jezioro Nidzkie	205,78*	zarządzenie RDOŚ w Olsztynie z 28.04.2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Jezioro Nidzkie" (Dziennik Urzędowy Województwa Warmińsko-Mazurskiego, rok 2016 poz. 1887)	1) zachowanie i ochrona krajobrazu polodowcowego i ekosystemów wodnych, 2) zachowanie optymalnej struktury gatunkowej i

			wiekowej drzewostanów zgodnej z uwarunkowaniami siedliskowymi i zbiorowiskami roślinnymi, 3) zachowanie stabilnych drzewostanów odpornych na biocenotyczne i abiotyczne czynniki środowiska, 4) zachowanie i ochrona bogactwa fauny i flory ekosystemów lądowych i wodnych
Jezioro Pogubie Wielkie	20,94*	zarządzenie RDOŚ w Olsztynie z 22.09.2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Jezioro Pogubie Wielkie" (Dziennik Urzędowy Województwa Warmińsko-Mazurskiego, rok 2017 poz. 3710)	zachowanie siedlisk ptaków wodno-błotnych, naturalnych tarlisk oraz ochrona procesów ekologicznych

* podana powierzchnia stanowi jedynie część z całkowitej powierzchni rezerwatów (część powierzchni rezerwatów znajduje się poza gruntami będącymi w zarządzie PGL LP Nadleśnictwa Pisz) Granice obszarów zostaną zweryfikowane i uwzględnione w PUL.

3. Obszary chronionego krajobrazu:

Nazwa obszaru chronionego krajobrazu	Powierz. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis
Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego - Szeroki Bór	524,53*	Rozporządzenie nr 137 Wojewody Warmińsko - Mazurskiego z 12.11.2008 r (Dz.U.nr 178 poz. 2619).	Rozporządzenie wprowadza ustalenia mające na celu ochronę czynną ekosystemów leśnych, nieleśnych oraz wodnych np. utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych czy przeciwdziałanie zarastaniu łąk,

Nazwa obszaru chronionego krajobrazu	Powierz. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis
			pastwisk i torfowisk.
Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego – Wschód	1283,3*	Rozporządzenie nr 136 Wojewody Warmińsko - Mazurskiego z 12.11.2008 r (Dz.U.nr 178 poz. 2618)	Rozporządzenie wprowadza ustalenia mające na celu ochronę czynną ekosystemów leśnych, nieleśnych oraz wodnych.
Puszczy i Jezior Piskich	13867,70 *	Rozporządzenie Nr 151 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z 13.11.2008 r (Dz.U.nr 179 poz. 2636).	Rozporządzenie wprowadza ustalenia mające na celu ochronę czynną ekosystemów leśnych, nieleśnych oraz wodnych

4. Użytki ekologiczne:

Nazwa obszaru chronionego krajobrazu	Powierz. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis
"Wyspy na jeziorach województwa warmińsko-mazurskiego"	6,83 ha	Uchwała nr XXX/332/16 Rady Miejskiej w Piszcu z dnia 28 grudnia 2016 w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego (Dziennik Urzędowy Województwa Warmińsko – Mazurskiego z 07.02.2017 poz. 553)	Szczególnym celem ochrony użytku ekologicznego jest pozostawienie ekosystemów wytworzonych na niezabudowanych wyspach zlokalizowanych na jeziorze Śniardwy

5. Pomniki przyrody:

Lp./ rodzaj	gatunek	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	adres leśny
1. Pojedyncze drzewo	dąb szypułkowy	Dec Prezydium WRN w Olsztynie z 29.12.1952 r. nr RLB 16/123/52	01-20-1-01-21 -c -00
2. Pojedyncze drzewo	dąb szypułkowy	Dec Prezydium WRN w Olsztynie z 29.12.1952 r. nr RLB 16/123/52	01-20-1-01-21 -k -00

Lp./ rodzaj	gatunek	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	adres leśny
3. Pojedyncze drzewo	dąb szypułkowy	Dz. Urz. WRN w Suwałkach Nr 2, poz. 10 z 1980 r. Zarz. Nr 12/80 Woj. Suw. Z 12.03.1980 r.	01-20-1-24-46 -a -00
4. Pojedyncze drzewo	dąb szypułkowy	Dz. Urz. WRN w Suwałkach Nr 2, poz. 10 z 1980 r. Zarz. Nr 12/80 Woj. Suw. Z 12.03.1980 r.	01-20-1-24-46 -b -00
5. Pojedyncze drzewo	dąb szypułkowy	Dz. Urz. WRN w Suwałkach Nr 2, poz. 10 z 1980 r. Zarz. Nr 12/80 Woj. Suw. Z 12.03.1980 r.	01-20-1-24-46 -c -00
6. Pojedyncze drzewo	dąb szypułkowy	Dz. Urz. WRN w Suwałkach Nr 2, poz. 10 z 1980 r. Zarz. Nr 12/80 Woj. Suw. Z 12.03.1980 r.	01-20-1-02-46 -a -00
7. Pojedyncze drzewo	dąb szypułkowy	Dec. Prezydium WRN w Olsztynie z 29.12.1952 r. RLB 16/128/52	01-20-1-24-47 -b -00
8. Pojedyncze drzewo	dąb szypułkowy	Dec. Prezydium WRN w Olsztynie z 29.12.1952 r. RLB 16/128/52	01-20-1-24-47 -b -00
9. Pojedyncze drzewo	dąb szypułkowy	Dz. Urz. WRN w Suwałkach Nr 2, poz. 10 z 1980 r. Zarz. Nr 12/80 Woj. Suw. Z 12.03.1980 r.	01-20-1-24-77 -d -00
10. Pojedyncze drzewo	świerk pospolity	Dz. Urz. Woj.. Warm. - Maz. Nr 59, poz. 903 z 07.05.2009 r.	01-20-2-10-203 -k -00
11. Pojedyncze drzewo	dąb szypułkowy	Dz. Urz. Woj.. Warm. - Maz. Nr 59, poz. 903 z 07.05.2009 r.	01-20-2-10-203 -o -00
12. Forma krzewiasta	cis pospolity	Dec Prezydium WRN w Olsztynie z 29.12.1952 r. nr RLB 16/126/52	01-20-2-10-222 -g -00
13. Forma krzewiasta	cis pospolity	Dec Prezydium WRN w Olsztynie z 29.12.1952 r. nr RLB 16/126/52	01-20-2-10-223 -g -00
14. Pojedyncze drzewo	jesion wyniosły	Dz. Urz. Woj.. Warm. - Maz. Nr 59, poz. 903 z 07.05.2009 r.	01-20-2-11-190 -j -00
15. Pojedyncze drzewo	jesion wyniosły	Dz. Urz. Woj.. Warm. - Maz. Nr 59, poz. 903 z 07.05.2009 r.	01-20-2-11-190 -j -00
16. Pojedyncze drzewo	lipa drobnolistna	Dz. Urz. Woj.. Warm. - Maz. Nr 59, poz. 903 z 07.05.2009 r.	01-20-2-11-190 -j -00
17. Pojedyncze drzewo	klon pospolity	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr 59, poz. 903 z 07.05.2009 r.	01-20-2-11-190 -j -00
18. Pojedyncze drzewo	klon pospolity	Dz. Urz. Woj. Warm. - Maz. Nr 59, poz. 903 z 07.05.2009 r.	01-20-2-11-190 -j -00
19. Aleja drzew	dęby szypułkowe	Dz. Urz. Woj.. Warm. - Maz. Nr 193, poz. 2636 z 18.12.2009 r.	01-20-3-14-40 -h -00 01-20-3-14-40 -i -00
20. Pojedyncze drzewo	dąb szypułkowy	Dz. Urz. Woj.. Warm. - Maz. Nr 193, poz. 2636 z 18.12.2009 r.	01-20-3-16-120 -k -00
21. Pojedyncze	lipa	Dz. Urz. WRN w Suwałkach Nr 2,	01-20-4-19-20 -i -00

Lp./ rodzaj	gatunek	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	adres leśny
drzewo	drobnolistna	poz. 10 z 1980 r. Zarz. Nr 12/80 Woj. Suw. z 12.03.1980 r.	
22. Pojedyncze drzewo	klon pospolity	Dz. Urz. WRN w Suwałkach Nr 2, poz. 10 z 1980 r. Zarz. Nr 12/80 Woj. Suw. z 12.03.1980 r.	01-20-4-19-10 -k -00
23. Pojedyncze drzewo	lipa drobnolistna	Dz. Urz. WRN w Suwałkach Nr 2, poz. 10 z 1980 r. Zarz. Nr 12/80 Woj. Suw. z 12.03.1980 r.	01-20-4-19-20 -d -00

6. Lasy ochronne:

Powierzchnia lasów ochronnych wg stanu na 02.04.2014r. (Decyzja Ministra Środowiska nr DLP-I-612-11/13581/14/LP) wynosi 36 376,86 ha.

W ich skład wchodzi:

a) Lasy ochronne ogólnego przeznaczenia o powierzchni 35254,29 ha. Suma ta nie uwzględnia nakładania się różnych kategorii ochronności (zachodzi multiplikacja powierzchni):

- lasy wodochronne – 8480,87 ha,
- lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody – 25947,94 ha,
- lasy glebochronne – 11,19 ha,
- lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej – 814,29 ha

b) Lasy ochronne specjalnego przeznaczenia (1122,57 ha)

las na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych – 815,13 ha,

- lasy stanowiące wyłączone drzewostany nasienne – 74,46 ha,
- lasy obronne – 232,98 ha.

c) „Las Ochronny Szast” – uznany za ochronny decyzją Ministra Środowiska nr DL.lp-0233-JJ-17/03 z dnia 10.06.2003 r. o powierzchni około 445 ha (łącznie z gruntami nieleśnymi 475,20 ha), w obrębie leśnym Wilcze Bagno, w tym:

- lasy mające szczególne znaczenie przyrodniczo-naukowe, wodochronne o powierzchni łącznej około 220 ha, w oddziałach 74,75,88,88A,99A, 99B, 103A, 116A, 116B
- lasy mające szczególne znaczenie przyrodniczo-naukowe, o powierzchni łącznej około 225 ha, w oddziałach: 89,99, 100, 103, 104, 105, 116-118

Kategorie ochronności przypisane do ww. oddziałów zostały również uwzględnione w Decyzji Ministra Środowiska nr DLP-I-612-11/13581/14/LP z dnia 02.04.2014 r., o której mowa w pkt 8.

Komisja wnioskuję o wykonanie:

1. weryfikacji siedlisk przyrodniczych wykazanych podczas inwentaryzacji przeprowadzonej w latach 2006-2007,
2. weryfikacji osobliwości przyrodniczych i kulturowych kulturowe (płaty roślin chronionych; miejsca występowania gatunków zwierząt chronionych; pomników przyrody; cmentarzy, mogił, bunkrów),
3. uwzględnienia w PUL oraz POP nowo powstałych form ochrony przyrody (powołanych odpowiednimi decyzjami zarządzającego lasami lub uprawnionych organów właściwych do spraw ochrony przyrody, do dnia 30.06.2023 r.) i lasów referencyjnych
4. aktualizacji obowiązującej decyzji w sprawie uznania lasów za ochronne w związku ze zmianami kategorii ochronności wynikłymi w trakcie taksacji. Do kategorii lasów stanowiących cenne fragmenty rodzimej przyrody zostaną włączone siedliska przyrodnicze w części lub całości z obszaru Natura 2000, powierzchniowe stanowiska roślin podlegających ochronie gatunkowej oraz zaktualizowane ostoje zwierząt chronionych. Wykonawca przygotowuje wstępną dokumentację do wniosku o uznanie lasów za ochronne (wykazy szczegółowe, mapy przeglądowe dla obrębów leśnych i wg gmin). Materiały zostaną przekazane Zleceniodawcy na dzień odbioru terenowych prac urządzania lasu. Mapy należy przekazać w formie plików PDF. Drzewostany czasowo wyłączone z użytkowania głównego zostaną zaktualizowane, w uzgodnieniu z nadleśnictwem, po zakończeniu prac terenowych. Zestawienie zostanie zamieszczone w Programie Ochrony Przyrody. W stosunku do lasów wyłączonych z użytkowania należy w całym projekcie planu używać zwrotu „drzewostany czasowo wyłączone z użytkowania głównego” (§8 pkt. 1.3 IUL).
5. Uwzględnienie zapisów zatwierdzonych oraz procedowanych PZO obszarów Natura 2000.

A.2.2 Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz programów ochrony środowiska

Zgodnie z § 9 Instrukcji u.l. Nadleśniczy w referacie przedstawił rozdział pod tytułem „Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska”.

Wykonawca w referacie na NTG uwzględni zapisy dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody określone w planach i studiach miejscowych zagospodarowania przestrzennego oraz programach ochrony środowiska ze wskazaniem polityki przestrzennej. Po akceptacji NTG w projekcie planu urządzania lasu należy zamieścić podrozdział „Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska” na dzień obowiązywania planu Urządzenia lasu.

A.2.2.1. Ogólne dane o planach zagospodarowania przestrzennego

Nadleśnictwo Pisz swoim zasięgiem terytorialnym obejmuje obszar o powierzchni około 665 km², który położony jest w południowo-wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego. Grunty nadleśnictwa położone są w 100% na terenie powiatu piskiego. Obejmują 4 gminy: Pisz miasto, Pisz obszar wiejski, Ruciane Nida obszar wiejski, Biała Piska obszar wiejski (SILP 2021).

Ustalenia przeznaczenia terenów, w tym dla inwestycji celu publicznego oraz określenia sposobów ich zagospodarowania i zabudowy na obszarze gmin zawarte są w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (MPZP).

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmują 2,8 % gruntów Nadleśnictwa.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (SUiKZP) sporządzane jest w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. Wszystkie gminy będące w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa Pisz sporządziły SUiKZP (tabela poniżej):

Gmina	Rok uchwalenia obowiązującego studium	Prace nad nowym studium
Pisz miasto	2016	brak informacji
Pisz obszar wiejski	2018	brak informacji
Ruciane Nida obszar wiejski	2016	brak informacji
Biała Piska obszar wiejski	2018	brak informacji

A.2.2.2. Ogólne dane o planach zagospodarowania przestrzennego

Zapisy dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody na terenie Nadleśnictwa Pisz zawarte są w następujących dokumentach planistycznych województwa warmińsko-mazurskiego i powiatu piskiego (gminy wiejskie leżące w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa nie posiadają planów zagospodarowania przestrzennego):

- „Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego 2030” (Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn, lipiec 2020 rok);
- „Strategia rozwoju powiatu piskiego na lata 2013-2023” (Starostwo Powiatowe Pisz, 2013);
- „Strategia rozwoju Gminy Pisz do roku 2026” (Rada Miejska w Pisz, 2020);
- „Strategia rozwoju Gminy Ruciane-Nida na lata 2017-2025” (Rada Miejska w Rucianem-Nidzie, 2017);
- „Strategia rozwoju Gminy Biała Piska na lata 2014- 2020 z perspektywą do roku 2025” (Rada Miejska w Białej Piskiej, 2014)

- „Powiatowy Program Ochrony Środowiska na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024r.” (Starostwo Powiatowe Pisz, 2016);
- „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pisz na lata 2019 - 2023 z perspektywą do roku 2026” (Rada Miejska w Piesz, 2019);
- Program ochrony środowiska Gminy Ruciane-Nida na lata 2004-2007” (Rada Miejska w Rucianem-Nidzie, 2007);
- „Program ochrony środowiska dla Gminy Biała Piska na lata 2015- 2018 z perspektywą do roku 2022” (Rada Miejska w Białej Piskiej, 2016)
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pisz (Uchwała Nr XLIV/464/18);
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ruciane-Nida (Uchwała nr LII/423/2018).
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Biała Piska (Uchwała nr XXXII/265/2018).

Założenia realizacyjne polityki ekologicznej powiatu piskiego, przewidują:

- wspieranie inwestycji proekologicznych i przyjaznych środowisku (np. termomodernizacja budynków, montaż solarów słonecznych, kotłownie na biomasę);
- dbanie o ład przestrzenny powiatu poprzez zachowanie walorów krajobrazowych;
- podnoszenie wiedzy i świadomości ekologicznej mieszkańców (np. prowadzenie edukacji ekologicznej wśród dzieci i młodzieży, ograniczenie liczby dzikich wysypisk, podniesienie świadomości mieszkańców w zakresie obowiązków wynikających z przepisów prawa dotyczących ochrony środowiska).
-

Gmina Pisz w swoich kierunkach działania związanych ze środowiskiem naturalnym, ochroną środowiska i turystyką przewiduje m.in.:

- stworzenie warunków do rozwoju różnych form turystyki na terenie gminy (budowa infrastruktury: ścieżek przyrodniczych, miejsc rekreacji i wypoczynku, dróg dojazdowych, ścieżek rowerowych, miejsc parkingowych w obszarach atrakcyjnych turystycznie);
- zagospodarowanie turystyczne jeziora Roś od rzeki Pisy do Kanału Jeglińskiego (utworzenie linii brzegowej oraz drogi dojazdowej dla potrzeb rekreacji i wypoczynku, wytyczenie alejek spacerowych i rowerowych, modernizacja pomostów, plaż, rozwój produktu turystycznego z jeziora Roś szlakiem rzek Pisa-Narew).

Gmina Ruciane- Nida jako jeden ze swoich celów strategicznych wymienia „zachowanie walorów środowiska przyrodniczego”, który ma być realizowany m.in. poprzez:

- podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców (organizacja zajęć i konkursów dla dzieci i młodzieży, kampanie społeczne, monitoring porządku na terenie gminy)
- ochronę zasobów środowiska przyrodniczego (działania na rzecz ochrony przyrody, oznakowanie miejsc szczególnie cennych przyrodniczo, likwidacja nielegalnych miejsc składowania odpadów, budowa punktów odbioru nieczystości z jachtów i łodzi).

Gmina Biała Piska, która znacznie odbiega charakterem od pozostałych gmin (charakter rolniczy), w swojej strategii szczególnie skupia się na rozwiązaniach poprawiających byt mieszkańców, promuje wykorzystanie nowoczesnych rozwiązań technologicznych związanych z branżą rolniczą oraz właściwe zagospodarowanie przestrzeni publicznej, umożliwiającej bezproblemowe poruszanie się, aktywną rekreację oraz uprawianie sportów.

2.2.2.3. Ochrona środowiska, w tym: ochrona przyrody, ochrona gruntów rolnych i leśnych oraz ochrona krajobrazu

Założenia polityki zagospodarowania przestrzennego dotyczące ochrony przyrody, ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz ochrony krajobrazu na obszarze województwa zawarte są w:

- Strategii rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego do 2030 roku (Uchwała Nr XXXV/772/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 marca 2018);

W analizie uwarunkowań wewnętrznych województwa, Strategia wskazuje, jako mocną stronę województwa min., „Czyste, różnorodne oraz mało zmienione działalnością człowieka środowisko przyrodnicze” a jako słabą stronę „Postrzeganie przez część społeczeństwa obszarów chronionych jako bariery rozwojowej (w szczególności obszarów NATURA 2000) oraz potrzebę podnoszenia świadomości i kwalifikacji administracji publicznej w zakresie gospodarowania na obszarach chronionych”. Jednym z głównych celów operacyjnych Strategii jest „wyjątkowe środowisko przyrodnicze”(pkt 5.6.3. strategii). Kierunki działań w ramach osiągnięcia założonego celu zakładają utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego oraz dążenie do poprawy jakości środowiska, poprzez m.in.: zachowanie walorów krajobrazowych województwa, weryfikację form ochrony przyrody, ochronę i restytucję elementów rodzimej przyrody, w tym prowadzenie inwentaryzacji, waloryzacji i monitoringu różnorodności biologicznej, ochronę przed skutkami zmian klimatu, ochronę ekosystemów leśnych przed szkodliwymi czynnikami zagrażającymi trwałości lasów.

W analizie uwarunkowań zewnętrznych województwa, Strategia wskazuje, jako zagrożenie społeczne m.in., „silną antropopresję na środowisko przyrodnicze”.

- Planie zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego (uchwała nr XXXIX/832/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 sierpnia 2018r);

Planowana realizacja celu „Osiągnięcia i utrzymania wysokiej jakości środowiska przyrodniczego województwa, w tym sieci ekologicznej i walorów dziedzictwa kulturowego i krajobrazowych oraz racjonalne użytkowanie ich zasobów” – będzie realizowana poprzez: ochronę i zagospodarowanie sieci ekologicznej.

Założenia polityki zagospodarowania przestrzennego dotyczące ochrony przyrody, ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz ochrony krajobrazu na obszarze gmin zawarte są studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (SUiKZP).

W zakresie ochrony przyrody SUiKZP odsyłają do zasad użytkowania wynikających z ustawy o ochronie przyrody i jej aktów wykonawczych oraz przepisów powołujących poszczególne formy tj.:

- rezerваты przyrody - zarządzenie Dyrektora RDOŚ;
- parki krajobrazowe – uchwała Sejmiku Województwa;
- obszary chronionego krajobrazu – uchwała Sejmiku Województwa;
- obszary Natura 2000 – decyzja KE Unii Europejskiej;
- pomniki przyrody – uchwała Rady Gminy;
- użytki ekologiczne – uchwała Rady Gminy;
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów - Rozporządzenie Ministra Środowiska.

W zakresie ochrony gruntów rolnych i leśnych SUiKZP odsyłają do zasad wynikających z ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych i jej aktów wykonawczych.

W zakresie ochrony krajobrazu SUiKZP odsyłają do zasad użytkowania wynikających z ustawy o ochronie przyrody i jej aktów wykonawczych oraz przepisów powołujących poszczególne obszary chronionego krajobrazu tj. uchwał Sejmiku Województwa.

Na obszarze nadleśnictwa nie planowane są duże inwestycje drogowe.

Plan urządzenia lasu musi być zgodny ze strategią przestrzennego zagospodarowania regionu, wyrażoną w planach zagospodarowania przestrzennego oraz w regionalnych programach ochrony środowiska, jak również nie zagraża stabilności i trwałości lasu.

W dyskusji zwrócono uwagę na wysokie oczekiwania mieszkańców i turystów związane z realizacją funkcji społecznych związanych z udostępnieniem lasów w obrębie miasta Pisz oraz miejscowości: Wiartel, Karwik, Niedźwiedzi Róg, Mały Wiartel, Jaśkowo, a także w pobliżu ośrodków wczasowych i pól biwakowych. W tych miejscach należy rozważyć zmianę rębni zupełnych na rębnie złożone i częściowe.

W trakcie przygotowywania projektu PUL nadleśnictwo wspólnie z wykonawcą przygotowują odpowiednie rozwiązania wychodzące naprzeciw tym oczekiwaniom.

Komisja zaaprobowała propozycję odstąpienia od stosowania rębni zupełnych w lasach leżących bezpośrednio przy mieście Pisz.

A.2.3 Sprawdzenie kompletności i poprawności danych z zakresu ewidencji gruntów, przekazywanych przez nadleśniczego wykonawcy projektu planu urządzenia lasu

Nadleśniczy zgodnie z Zarządzeniem nr 13 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 20 marca 2017 r. przekaze wykonawcy dane, na które składać się będą:

- zaimportowana baza materiałów źródłowych SILP w postaci geobazy programu Taksator (opis taksacyjny, ewidencja gruntów i LMN) wg stanu na 1 stycznia 2022 r.
- aktualna mapa ewidencyjna gruntów (warstwa działek, użytków, punktów granicznych) w formie cyfrowej.
- rejestr gruntów w formie cyfrowej dla nadleśnictwa wg stanu na 1 stycznia 2022 r., który będzie wydrukowany i potwierdzony przez nadleśniczego.

Przekazanie danych na potrzeby projektu PUL nastąpi zgodnie z metodyką wg pisma DGLP ZU-7019-28/14 z dnia 26.05.2014 r.

Grunty w zarządzie nadleśnictwa położone są powiecie piskim. Rejestr Gruntów prowadzony jest zgodnie z Zarządzeniem nr 2 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 10 stycznia 2019 r. i jest zgodny z ewidencją powszechną.

Opracowana mapa ewidencyjna Nadleśnictwa jest zgodna w zakresie:

- konturów działek ewidencyjnych, jak też użytków gruntowych z zasobem znajdującym się w ewidencji gruntów i budynków prowadzonych przez Starostę,
- współrzędne punktów granicznych są zgodne z zasobem znajdującym się w ośrodkach dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej.

Zmiany zachodzące w stanie posiadania aktualizowane są na bieżąco zarówno w części opisowej (rejestr gruntów) jak i kartograficznej (SLMN).

Przekazanie bazy danych SILP dla potrzeb planu urządzenia lasu, w tym zaktualizowanie danych geometrycznych i opisowych oraz decyzja w sprawie wstrzymania obrotu gruntami powinny nastąpić do 30.06.2023r.

Wszelkiego rodzaju zmiany ewidencyjne (przejęcia, przekazania, sprzedaże, zmiany klasyfikacji i rodzaju użytków) należy wstrzymać w ostatnim półroczu obowiązywania dotychczasowego planu urządzenia lasu. Zapobiegnie to ewentualnym różnicom między danymi zawartymi w planie a powszechną ewidencją oraz pozwoli wykonawcy projektu planu na uwzględnienie zmian.

Nadleśnictwo przekaze, wg obowiązujących zasad, istniejącą bazę opisową SILP zaktualizowaną na dzień 01.01.2023 roku w postaci geobazy programu Taksator z zintegrowaną leśną mapą numeryczną (LMN) oraz zaktualizowane opisy taksacyjne. Podobne przekazanie odbędzie się w postaci udostępnienia możliwości wprowadzenia

danych inwentaryzacyjnych i opracowania nowych opisów w testowanym programie WebTaksator.

Nadleśnictwo zobowiązuje się do wstrzymania wszelkich zmian w stanie posiadania po 30 czerwca 2023 r., a o wszelkich zmianach zaistniałych w okresie od daty przekazania bazy nadleśnictwo będzie na bieżąco informować wykonawcę, w formie pisemnej, dołączając niezbędne dokumenty potrzebne do sporządzenia PUL.

A.3 Korekta podziału powierzchniowego

Numeracja oddziałów pozostanie bez zmian.

Renowację słupków oddziałowych oraz oczyszczenie linii podziału przestrzennego lasu nadleśnictwo wykona we własnym zakresie.

A.4 Oznaczenie niewyraźnych granic wyłączeń oraz ujmowanie w planie Urządzenia lasu gruntów stanowiących współwłasność

Granice pododdziałów powinny być wyraźne i łatwe do identyfikacji w terenie. Zdecydowano by granice wyłączeń dochodzące do linii podziału powierzchniowego oraz w miejscu styku wydzielen oznaczać poprzez wykonanie obrączek na drzewach. Podczas taksacji należy zweryfikować ewentualne rozbieżności w przebiegu granicy określonej na LMN a stanem na gruncie.

Oznaczenie (adres) pododdziałów należy przyjmować, w miarę możliwości, zgodnie z poprzednim Planem Urządzenia Lasu. Szczególną uwagę należy zwrócić na pozostawienie dotychczasowych adresów obiektów nasiennych – wyłączonych drzewostanów nasiennych i upraw pochodnych.

Nadleśnictwo zarządza gruntami we współwłasności o pow. 0,0183 ha (zredukowana powierzchnia wg udziału wynosi 0,0023 ha):

Leśnictwo	OBREB EWID.	Nr działki	Pow. działki (ha)	Pow. zredukowana (ha)	UWAGI
Babrosty	Stare Guty	61/16	0,0183	0,0023	B

A.5 Wykorzystanie zdjęć lotniczych do tworzenia PUL

Komisja nie przychyliła się do wniosku nadleśnictwa dotyczącego wykonania nowej ortofotomapy z uwagi na możliwość wykorzystania bezpłatnych zasobów Geoportalu krajowego z 2019 roku. Wykonanie nowych zdjęć lotniczych planowane jest na rok 2022.

Weryfikacja sytuacji wewnętrznej wydzielen zostanie wykonana przy użyciu aktualnych zdjęć lotniczych z 2019 roku, ewentualnie już z wykorzystaniem nowych zdjęć wykonanych w 2022 roku

Nadleśnictwo dysponuje Bazą Danych Obiektów Topograficznych (BDOT 10K), NMT, NMPT, chmurą punktów pozyskanych z Państwowego Zasobu Geodezyjnego i

Kartograficznego oraz danymi z przebiegu cieków i zlewni z katastru wodnego, z obszaru nadleśnictwa. Dane te mogą ułatwić weryfikację przebiegu granic wydzielen, dróg, cieków i innych obiektów. Wyżej wymienione materiały zostaną udostępnione wykonawcy projektu planu urządzania lasu.

A.6 Ujmowanie cech drzewostanu w planie Urządzenia lasu w tym cechy „inne”

Nadleśnictwo wnioskuje, a Komisja aprobuje umieszczenie dodatkowo w polu tekstowym opisu taksacyjnego informacji:

- drzewostany postrzelane,
- uprawy testujące,
- uprawy pochodne i projektowane bloki upraw pochodnych.

Wykazy drzewostanów wg. cech zostaną przekazane wykonawcy i uzgodnione przed odbiorem prac taksacyjnych.

A.7 Zastosowanie jednostek kontrolnych

W przypadku Nadleśnictwa Pisz jednostki kontrolne nie mają zastosowania.

A.8 Priorytety dotyczące przebudowy drzewostanów

Wykaz drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy z tytułu niemożliwości osiągnięcia założonego celu hodowlanego należy sporządzić, w uzgodnieniu z Nadleśnictwem, po przeprowadzeniu taksacji. Przebudowa powinna być przeprowadzona metodą pełną w wyniku użytkowania rębnego, lub rębniami: IIIa i IVd (ze średnim okresem odnowienia), kwalifikując do użytkowania na pierwsze 10-cio lecie. Nadleśnictwo wskazuje, że dotyczy to szczególnie drzewostanów na gruntach porolnych zlokalizowanych w obrębie Dłutowo, leśnictwa: Dębniak i Kumielsk. Są to drzewostany częściowo zgodne z siedliskiem, lecz o niskiej jakości i stopniu zadrzewienia.

Drzewostanów, których skład gatunkowy jest niezgodny z typem drzewostanu przyjętym dla określonego siedliska i które nie osiągnęły wieku rębności nie należy kwalifikować do pełnej przebudowy. Tam gdzie jest to możliwe w ramach cięć pielęgnacyjnych skład gatunkowy będzie kształtowany na korzyść gatunków, które powinny być w składzie na danym siedlisku i gwarantują pełną przydatność do dalszej hodowli.

Przebudowę pozostałych drzewostanów należy projektować po pracach terenowych, w oparciu o przyjęty podział na gospodarstwa, zgodnie z § 40 IUL. Przy kwalifikowaniu drzewostanów do przebudowy należy przeanalizować szczegółowe wytyczne w sprawie sporządzenia „Wykazu drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy” (wzór nr 3 w rozdz. IX Instrukcji u.l). Hierarchię potrzeb należy przyjąć uwzględniając elementy określone w § 57 pkt. 4 Zasad hodowli lasu z 2011 r. Wykonawca zaktualizuje wykaz

drzewostanów do przebudowy, uzgodni z Nadleśnictwem i przedstawi na odbiór prac terenowych i NTG.

A.9 Zwiększenie powierzchni do odnowienia w KO i KDO z tytułu uszkodzeń podczas cięć rębnych

Nie ma potrzeby zwiększania powierzchni do odnowienia w KO i KDO z tytułu uszkodzeń podczas cięć rębnych, gdyż takie uszkodzenia w Nadleśnictwie Pisz nie występują.

A.10 Pomiar drewna martwego

Wnioskuje się o wykonanie pomiarów drewna martwego zgodnie z § 62 IUL bez potrzeby dodatkowych pomiarów drewna martwego.

A.11 Sporządzenie i wydruk map gospodarczych, gospodarczo przeglądowych i przeglądowych (format, zakres, podkład, skala, ilość) oraz mapy sytuacyjnej

Wydruki map gospodarczych i przeglądowych zostaną sporządzone z bazy geometrycznej LMN oraz podkładu topograficznego z BDOT10k, zgodnie z Instrukcją techniczną sporządzania wydruków map leśnych zamieszczonej w części 3 z późniejszymi zmianami. W skład materiałów kartograficznych planu urządzenia lasu wejdą:

- Mapa gospodarcza w skali 1:5000
- Mapy gospodarczo przeglądowe leśnictw w skali 1:10000
- Mapy przeglądowe obrębów leśnych w skali 1:20000
- Mapa sytuacyjna nadleśnictwa wraz z zasięgiem terytorialnym w skali 1:50000

Materiały kartograficzne należy wykonać zgodnie z instrukcją Urządzenia lasu cz. III z późniejszymi zmianami (Instrukcja techniczna sporządzania i wydruku map leśnych) oraz umową zawartą pomiędzy wykonawcą, a zleceniodawcą – RDLP w Białymstoku. Materiały opisowe w postaci edytowalnej i w formacie PDF a kartograficzne w formacie PDF należy nagrać na cyfrowy nośnik informatyczny.

A.12 Podział na obręby leśne oraz podział na leśnictwa

Nadleśnictwo Pisz wnosi, a Komisja aprobuje potrzebę uporządkowania numeracji leśnictw po zmianach z 2018r związanych z dodaniem dwóch nowych leśnictw Jegłak (25) i Orle (24).

Przecięcie linii oddziałów i wizur oraz odnowienie słupków granicznych zostanie wykonane siłami własnymi nadleśnictwa w 2022 r.

A.13 Zdefiniowanie obszarów zagrożonych uporczywym występowaniem szkód

A.13.1 Zagrożenia ze strony przemysłu

Na terenie nadleśnictwa, ze względu na niewielką ilość zakładów przemysłowych, istnieje niski poziom zagrożenia wystąpieniem poważnej awarii przemysłowej. Głównie niebezpieczeństwo może wiązać się z przemieszczaniem się po drogach powiatu pojazdów transportujących ładunki niebezpieczne. Rozwój infrastruktury drogowej i wzrost natężenia ruchu może spowodować zwiększenie niebezpieczeństwa wystąpienia awarii na drogach.

A.13.2 Zagrożenia ze strony owadów

A.13.2.1. Szkodniki pierwotne

W Nadleśnictwie Pisz rokrocznie prowadzone są prace prognostyczne zmierzające do ustalenia stopnia zagrożenia od szkodników pierwotnych. W drzewostanach sosnowych w roku 2020 nie stwierdzono istotnego zagrożenia ze strony szkodników pierwotnych. Do szkodników pierwotnych, które w przeszłości stwarzały zagrożenie dla drzewostanów Nadleśnictwa Pisz zaliczyć należy: boreczniki, strzygonię choinówkę, barczatkę sosnowkę, szeliniaki oraz brudnicę mniszkę, na którą wykonywany był ochronny zabieg agrolotniczy w roku 2019. W przyszłości wymienione owady mogą również stwarzać zagrożenie dla drzewostanów Nadleśnictwa. W latach tzw. „suchych” uaktywnia się lokalnie smolik znaczony. Jako ciekawostkę można podać występowanie na kilkunastu ha wzmożonego występowania obnażacza brzoźówki.

A.13.2.2. Szkodniki wtórne

Do istotnych, z gospodarczego punktu widzenia, szkodników wtórnych w drzewostanach nadleśnictwa należy zaliczyć:

- kornika drukarza – stwarza zagrożenie poprzez rozwijające się cyklicznie gradacje. Obszar zagrożenia dotyczy całego nadleśnictwa, z uwagi na występowanie drzewostanów z udziałem współpanującego świerka;
- kornika ostrozębnego – zaczyna nabierać znaczenia gospodarczego atakując drzewostany sosnowe osłabione przez suszę i choroby grzybowe korzeni. Zagrożenie dotyczy obszaru całego nadleśnictwa z uwagi na przeważający udział sosny w składzie gatunkowym drzewostanów;
- przyplaszczka granatka – stwarza zagrożenie w drzewostanach sosnowych założonych na gruntach porolnych, które zostały osłabione przez hubę korzeniową.

W celu ograniczenia występowania korników, stosowane są zabiegi zalecane w Instrukcji Ochrony Lasu. Dobre efekty daje wyznaczanie oraz terminowe usuwanie drzew trocinkowych oraz stosowanie pułapek feromonowych.

Ilość posuszu oraz wywrotów i złomów uprzątniętego w latach 2014-2020 przedstawia się następująco:

Rok	Masa (tys. m³)
2014	7,9
2015	9,2
2016	9,2
2017	7,8
2018	12,9
2019	11,4
2020	19,7

W trakcie KZP poruszono kwestię pozostawiania kęp drzewostanu do naturalnego rozpadu, jako narażonych na szkody biotyczne i abiotyczne. Uzgodniono konieczność blokowania kęp na sąsiednich kulisach w celu zwiększenia ich powierzchni i odporności na czynniki szkodotwórcze. Uzgodniono również, aby nie wydzielać ich jako odrębnych wydzieleń.

A.13.3 Choroby grzybowe

Zagrożenie drzewostanów ze strony grzybów patogenicznych w nadleśnictwie jest niewielkie. Szkody gospodarcze spowodowane głównie przez hubę korzeniową i opieńkową zgniliznę korzeni, obserwuje się zwłaszcza na gruntach porolnych. Choroby grzybowe i powtarzające się okresy suszy stanowią czynnik osłabiający drzewostany, które atakowane są następnie przez szkodniki wtórne.

A.13.4 Obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód powodowanych przez zakłócenie stosunków wodnych

Warunki, jakie występują na terenie nadleśnictwa stwarzają bardzo dobre warunki bytowe dla bobrów, których liczebność jest wysoka. Niezależnie jednak od ich korzystnego oddziaływania na kształtowanie stosunków wodnych (tamy – spiętrzanie i zatrzymywanie wody), notuje się również nasilające się szkody spowodowane podtopieniami. Obserwuje się również niszczenie upraw i młodników (szczególnie gatunków liściastych) poprzez ścinanie całych drzew.

W ostatnim okresie obserwowane jest pogorszenie się stanu zdrowotnego drzewostanów na skutek obniżenia poziomu wód gruntowych, co powoduje ich osłabienie i narażenie na działanie

szkodników owadziach tj.: kornika drukarza, przyplaszczka granatka i kornika ostrozębnego. Monitoring drzew osłabianych prowadzony jest na bieżąco.

A.13.5 Zagrożenia ze strony zwierzyny

Największe zagrożenie dla trwałości upraw i młodników stanowią jeleniowate (łoś, jelen, sarna). Dużą powierzchnię wśród uszkodzonych drzewostanów stanowią dojrzałe drzewostany, młodniki a nawet uprawy zgryzane przez bobry bądź zalewane w wyniku ich działalności. Populacja bobra występującego na terenie nadleśnictwa osiągnęła w ostatnich latach wysoki poziom. Przeprowadzona analiza uszkodzeń według sprawców i powierzchni szkód wyrządzonych przez zwierzynę a także stosowanych w nadleśnictwie metod zabezpieczeń prowadzi do wniosku, iż najskuteczniejszymi metodami są mechaniczne (grodzenia i osłonki-ochrona przed jeleniowatymi, owijanie drzew przyszłościowych siatką - ochrona przed bobrem).

A.14 Ustalenie terminów i sposobów kontroli prac urzędzeniowych

Terminy kontroli i odbioru prac prowadzone będą zgodnie z obowiązującymi procedurami. Postęp prac kontrolowany będzie przez przedstawiciela Zlecającego, zgodnie z etapami wymienionymi w zawartej umowie na wykonanie projektu PUL. Dodatkowo w celu wyeliminowania błędów, będą odbywały się bieżące konsultacje podczas wykonywania taksacji.

Bieżąca współpraca wykonawcy z nadleśnictwem będzie polegała na:

- cyklicznych konsultacjach prac taksacyjnych na spotkaniach taksatorów i leśniczych, przy udziale nadzoru nadleśnictwa (protokoły uzgodnień) sukcesywnie w miarę postępu prac taksacyjnych,
- protokolarnym uzgodnieniu takich danych, jak: halizny, płazowiny, zręby zaległe, drzewostany do przebudowy, ustalenie wykonania prac w ramach obowiązującego PUL, itp.
- uzgodnieniu opisów taksacyjnych po ich przetworzeniu, uwzględniającym korektę szacowania miąższości przez taksatorów na podstawie założonych powierzchni kołowych,
- udostępnieniu wykonawcy całej posiadanej dokumentacji, niezbędnej do sporządzenia planu urządzenia lasu nadleśnictwa,
- po zakończeniu prac terenowych i wprowadzeniu danych do programu TAKSATOR i WebTaksator wykonawca przedłoży wstępne, próbne zapisy na nośniku cyfrowym opisów taksacyjnych celem analizy przez administrację nadleśnictwa.

W celu przyspieszenia procedur odbioru baz danych projektów PUL (w tym LMN), regionalny dyrektor LP udostępni Wykonawcy projektu PUL dostęp do baz testowych SILP w środowisku szkoleniowym. Dostęp nastąpi każdorazowo na wniosek wykonawcy.

W trakcie prac taksacyjnych, po zakończeniu prac terenowych w poszczególnych leśnictwach, sporządzony będzie protokół uzgodnień pomiędzy wykonującym pracę taksatorem a właściwym terytorialnie leśniczym. Dokument ten będzie potwierdzeniem wykonania częściowej kontroli przez służbę terenową nadleśnictwa i zostanie przedłożony do nadleśnictwa. Zgodnie z wnioskiem nadleśnictwa, wykonawca planu udostępni wstępne wydruki opisów taksacyjnych i wskazań gospodarczych celem weryfikacji oraz dokonania ewentualnych uzgodnień. Nadleśnictwo zawnioskowało, aby okres przeznaczony na ostateczne uzgodnienia opisów taksacyjnych i wskazań gospodarczych był w miarę możliwości jak najdłuższy – minimum 30 dni. W związku wykorzystaniem podczas prac taksacyjnych także oprogramowania WebTaksator weryfikacja opisów przez samych leśniczych będzie przyspieszona i termin ten nie powinien być dłuższy.

A.15 Forma opisów taksacyjnych i map, w tym map dodatkowych oraz formy prezentowania programu ochrony przyrody, także ewentualnej ekspertyzy docelowej sieci dróg leśnych oraz ewentualnej prognozy ekonomicznej z uwzględnieniem danych wrażliwych

Opis materiałów, które Wykonawca dostarczy Zamawiającemu:

a) opis ogólny nadleśnictwa (wydruk i pliki) oprawa twarda koloru zielonego z wytłoczonymi złotymi literami w 3 egz. W tym mapy włożone w kieszeń. Wykonana zostanie charakterystyka stanu lasu według gatunków panujących w klasach i podklasach wieku.

b) program ochrony przyrody (POP) – wydruk w formacie A4 - układ pionowy, twarda okładka koloru zielonego z wytłoczonymi złotymi literami z dołączoną (w kieszeni okładki) mapą przeglądową walorów przyrodniczo - kulturowych nadleśnictwa w skali 1:50 000), wydruki i CD – 3 egz.

Przygotować POP dla RDOŚ w Olsztynie oraz mapy (wydruki i CD - 3 egz.).

c) opisy taksacyjne dla obrębu wraz z tabelami, wykazami projektowanych cięć rębnych, przedrębnych i wykazy projektowanych zadań z hodowli lasu dla obrębów (wydruki i pliki) oprawa twarda koloru zielonego z wytłoczonymi złotymi literami 2 komplety.

d) plan urządzenia lasu dla leśnictw (1 egz), w formacie A4 oprawa twarda koloru zielonego z wytłoczonym złotym opisem zawierający wyciągi dla konkretnego leśnictwa, nagrane na płytę CD lub USB:

- z opisanie ogólnego nadleśnictwa (elaboratu) – opis gleb i siedlisk, gospodarcze typy drzewostanów, orientacyjne składy upraw, przyjęte wieki rębności, zastosowane sposoby użytkowania rębego,
- z Programu Ochrony Przyrody (wykaz gatunków chronionych roślin, zwierząt i grzybów, wykaz siedlisk przyrodniczych Natura 2000, opis form ochrony przyrody, zawierający dane, obiekty dziedzictwa kulturowego, inne informacje charakterystyczne dla danego Leśnictwa (ciekawostki).
- opis taksacyjny lasu dotyczący danego leśnictwa,
- wykaz projektowanych cięć rębnych danego leśnictwa,
- wykaz projektowanych cięć przedrębnych dotyczący danego leśnictwa,
- wykaz projektowanych zadań z hodowli lasu dotyczący danego leśnictwa,
- część kartograficzna zawierająca mapę gospodarczo – przeglądową drzewostanów –2 egz.,
- mapę gospodarczo – przeglądową cięć–2 egz.

e) materiały opisowe i kartograficzne do strategicznej oceny oddziaływania Planu Urządzenia Lasu na środowisko i na obszar Natura 2000.

- Prognoza w formie opisowej wydruk (oprawa twarda koloru zielonego z wytłoczonym złotym opisem) – 3 egzemplarze + plik tekstowy,
- mapa przeglądowa stanowisk oraz siedlisk gatunków ptaków chronionych z załącznika I Dyrektywy Rady 79/EGW z dnia 02 kwietnia 1979 r. (z późn. zmianami) w skali 1:20000 – 3 szt.),
- mapa przeglądowa rozmieszczenia siedlisk przyrodniczych (w tym punktowych) i stanowisk gatunków roślin wymienionych w załączniku I i II Dyrektywy Rady 92/43/EGW z dnia 21 maja 1992 r. w skali 1:20 000 – 3 szt.).

f) wydruki materiałów kartograficznych zgodnie z pkt. A.12.

g) wersja elektroniczna PUL (3 egz.) - wszystkie elementy projektu planu urządzenia lasu, prognoza oddziaływania na środowisko należy nagrać na nośnik optyczny. Materiały kartograficzne należy przekazać w formie kompozycji wydruków w formacie PDF.

h) wersja elektroniczna PUL dla RDOŚ - opisanie ogólne, program ochrony przyrody, prognoza oddziaływania na środowisko, mapy przeglądowe i sytuacyjne w formacie PDF.

Nadleśnictwo jest w trakcie aktualizacji docelowej sieci dróg leśnych, która będzie ukończona przed wyekspirowaniem aktualnego PUL.

Ze względu na wiele zmiennych wpływających na wynik finansowy nadleśnictwa, a także ze względu na zmieniające się corocznie zasady sprzedaży drewna nadleśnictwo nie widzi potrzeby sporządzania prognozy ekonomicznej.

A.16 Sporządzenie dodatkowej tabeli XXII dla gatunków chronionych nieobjętych obszarem Natura 2000

Nadleśnictwo wnosi o jej wykonanie i określenie czynności gospodarczych, z podziałem na obligatoryjne i fakultatywne w związku z koniecznością weryfikacji siedlisk przyrodniczych oraz wątpliwościami na temat wykonywania tam czynności gospodarczych.

A.17 Ustalenia w sprawie strategicznej oceny oddziaływania planu Urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000, oraz innych spraw organizacyjnych

Strategiczna ocena oddziaływania Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa na środowisko zostanie wykonana w oparciu o zakres i stopień szczegółowości ustalony z RDOŚ.

B. Założenia do planu urządzenia lasu

B.1 Zestawienie danych o obszarach chronionych w nadleśnictwie i funkcjach lasu, z uwzględnieniem obszarów Natura 2000

B.1.1 Formy ochrony przyrody

Na terenie nadleśnictwa znajdują się powierzchniowe i indywidualne formy ochrony przyrody:

1. Dwa rezerwaty przyrody:
 - Rezerwat Przyrody Jezioro Nidzkie
 - Rezerwat Przyrody Jezioro Pogubie Wielkie
2. Jeden park krajobrazowy:
 - Mazurski Park Krajobrazowy
3. Trzy obszary chronionego krajobrazu:
 - Puszczy i Jezior Piskich
 - Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego - Wschód
 - Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego - Szeroki Bór
4. Dwa obszary Natura 2000:
 - PLB280008 Puszcza Piska

- PLH280048 Ostoja Piska
5. 23 pomniki przyrody:
- 20 pojedynczych drzew
 - 2 szt. krzewiastej formy cisa
 - 1 aleja
6. Gatunki roślin i zwierząt podlegające ochronie prawnej:
- 21 stref ochrony miejsc rozrodu i regularnego przebywania ptaków drapieżnych (6 orlika krzykliwego, 13 bielika i 2 kani czarnej) o łącznej powierzchni 1022,05 ha (dane aktualne wg. stanu na dzień przygotowania referatu)
7. Jeden użytek ekologiczny – „Wyspy na jeziorach województwa warmińsko- mazurskiego”

B.1.2 Funkcje lasu

Zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami lasy nadleśnictwa dzielą się na następujące kategorie:

Kategoria lasu	Obręb Pisz	Obręb Szeroki Bór	Obręb Wilcze Bagno	Obręb Dłutowo	Nadleśnictwo
	Powierzchnia [ha]				
Rezerваты		205,78	20,94		226,72
Lasy ochronne, w tym:					
- lasy glebochronne	11,19				11,19
- lasy wodochronne	3 167,50	2 190,71	2 138,66	985,28	8 482,15
- lasy stanowiące cenne fragmenty przyrody	8 201,36	9 466,26	7 692,18	588,49	25 948,29
- lasy znajdujące się na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych	368,38		446,96		815,34
- lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębego		74,46			74,46
- lasy stanowiące ostoje zwierząt objętych ochroną gatunkową	683,94	40,50	89,85		814,29
- lasy mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa państwa	232,98				232,98
Razem lasy ochronne	8 569,81	9 466,30	7 692,18	1 210,74	26 939,03
Lasy gospodarcze	761,29	416,45	249,47	5 673,69	7 100,90
Łącznie	9 331,10	10 088,53	7 962,59	6 884,43	34 266,65

Lasy ochronne w Nadleśnictwie Pisz występują na powierzchni 26 939,03 ha, co stanowi 78,6% powierzchni leśnej. Tak duży ich udział wynika z faktu, że znaczna część drzewostanów leży w granicach obszarów Natura 2000, zakwalifikowanych do cennych fragmentów rodzimej przyrody. Rezerваты zajmują 0,7% powierzchni leśnej a lasy gospodarcze zaledwie 20,7%.

Należy zaktualizować Decyzję MŚ dot. wyznaczenia lasów ochronnych w nadleśnictwie, gdyż wynika to z powstałych w trakcie dziesięciolecia zmian kategorii ochronności oraz spodziewanych zmian wynikłych podczas taksacji.

B.2 Typy siedliskowe lasu oraz ewentualna korekta w opisach o rozpoznane leśne siedliska przyrodnicze

Typy siedliskowe lasu oraz siedliska przyrodnicze należy wnieść do bazy w sposób określony w §22 IUL.

Siedliska przyrodnicze, stanowiące przedmioty ochrony, dla których wyznaczono obszary Natura 2000, powinny być zweryfikowane w trakcie prac taksacyjnych. Zweryfikowane granice tych siedlisk powinny stanowić podstawę do wyłączeń taksacyjnych.

Weryfikacji chronionych siedlisk należy dokonać w oparciu o dane z planów zadań ochronnych dla Obszarów Natura 2000.

B.3 Określenie typów drzewostanów (TD) o kierunku ochronnym lub o kierunku gospodarczym

Typy drzewostanu przyjęte podczas KZP należy traktować jako ramowe hodowlane i ochronne cele gospodarowania odpowiednio dla typu siedliskowego lasu oraz leśnego siedliska przyrodniczego, mogą być modyfikowane w konkretnym drzewostanie, z uwzględnieniem stanu siedliska, stopnia uwilgotnienia oraz specyfiki i stanu zbiorowiska roślinnego, zgodnie z zapisami § 23 ust. 6 IUL.

Komisja proponuje przyjąć niżej wymienione typy drzewostanów oraz orientacyjne składy gatunkowe odnowień:

TSL	TD	Orientacyjny skład gatunkowy upraw (% pokrycia)
1	2	3
Bs	So	So 90%, Brz 10%
Bśw	So	So 80-90%, Św 10%, Brz i in. 10-20%
Bw	ŚwSo	So 70-80%, Św 10-20%, Brz i in. 10-20%
Bb	So	So 80-90%, Brz i in. 10-20%
BMśw 1	ŚwSo	So 70-80%, Św 20, Brz i in. 10-20%
BMśw 2	ŚwSo	So 50-70%, Św20- 30%, Db 10-20%, Brz i in.10-20%
	DbŚwSo	So 40-60%, Św 20-30%, Db 20-30%, Brz i in.10-20%
BMw	SoŚw	Św 40-60%, So 30-50%, Brz i in. 10-20%

TSL	TD	Orientacyjny skład gatunkowy upraw (% pokrycia)
1	2	3
	DbSoŚw	Św 40-60%, So 30-40%, Db 10-20%, Brz i in. 10-20%
BMb	SoBrz	Brz 50-60%, So 40-50%, Ol i in. 10%
	SoŚw	Św 40-50%, So 30-40%, Brz 10-20%, Ol i in. 10%,
LMśw	SoDb	Db 30-50%, So 20-30%, Lp 10%, Św 10%, Brz i in. 10-20%
	ŚwDbSo	So 30-40%, Db 30-40%, Św 20-30%, Lp 10%, Brz i in. 10-20%
LMw	BrzŚwDb	Db30-40%,Św 30-40%, Brz 20-30%, So i inne 10-20%
	OlŚwDb	Db 30-40%, Św 30-40%, Ol 20-30%, Brz i inne 10-20%
LMb	Ol	Ol 60-70%, Brz i in. 30-40%
LMb	BrzOlŚw	Św 40-60%, Ol 20-30%, Brz 20-30%, So i in. 10-20%
	SoBrz	Brz 60-70%, So 20-30%, Ol i in. 10-20%
Lśw	ŚwDb	Db 40-60%, Św 20-30%, Lp, Gb, Bk 10-20%, Md i in. 10-20%
Lw	DbJsOl	Ol 30-50%,Js,Wz 20-40%, Db 20-30%, Brz i in. 10-20%
Ol	Ol	Ol 80-90%, Brz i in.10-20%
OIJ	JsOl	Ol 50-70%, Js 30-40%, Brz i in. 10-20%

B.4 Ustalenie wieków rębności dla głównych gatunków drzew.

Przyjęto zaproponowane następujące przeciętne wieki rębności dla poszczególnych gatunków:

Gatunek	Wiek rębności
sosna, modrzew	120 lat lub 100 lat w wypadku d-stanów do przebudowy

świerk	90 lat
dąb, jesion	130 lat
brzoza, olsza	80 lat
KL, Lp, Gb, Dbc, Os	50 lat

B.5 Podział lasów na gospodarstwa, w tym kwalifikowanie do gospodarstwa specjalnego

Zgodnie z § 82 Instrukcji Urządzenia lasu na podstawie dominujących funkcji pełnionych przez lasy (z uwzględnieniem wszystkich funkcji pozostałych) dla celów planowania urządzeniowego należy wyróżnić, w ramach obrębów leśnych, jednostki regulacyjne nazywane gospodarstwami. Z dominujących funkcji lasu wynika podział lasów na gospodarstwa. Drzewostany pełniące funkcje specyficzne, w których ograniczono lub zaniechano funkcji produkcyjnych włączone zostaną do gospodarstwa specjalnego.

Nadleśnictwo proponuje utrzymać obecny podział na gospodarstwa:

Gospodarstwo specjalne (S) :

- rezerваты przyrody (Jezioro Nidzkie, Jezioro Pogubie Wielkie),
- lasy stanowiące wyłączone drzewostany nasienne oraz drzewostany zachowawcze,
- lasy glebochronne,
- lasy stanowiące ostoje zwierząt objętych ochroną gatunkową, w tym mokradła powstałe na skutek działalności bobrów ,
- lasy cenne pod względem przyrodniczym i krajobrazowym, w szczególności gruntach podmokłych, unikatowych, rzadkich i ważnych dla regionu (w tym wszystkie drzewostany na siedliskach Bb, BMb, LMb i Lw),
- lasy o szczególnym znaczeniu dla obronności kraju,
- lasy, na których zainwentaryzowano siedliska przyrodnicze Natura 2000, zaliczane do siedlisk priorytetowych,
- lasy obejmujące obszar Lasu Ochronnego „Szast”,
- miejsca pamięci (cmentarzyki mazurskie) stanowiące osobne wydzielienia.

Gospodarstwo ochronne (O)

- lasy ochronne nie ujęte w gospodarstwie specjalnym.

Gospodarstwo zrębowe (GZ):

- drzewostany w lasach gospodarczych (nie ujęte w gospodarstwie specjalnym i ochronnym), dla których przyjęto zrębowy sposób zagospodarowania (rębnią zupełną). Należy tutaj zaliczyć siedliska borowe, LMśw1 i olsy.
- Gospodarstwo przerębowo-zrębowe (GPZ) - drzewostany w lasach gospodarczych (nie ujęte w gospodarstwie specjalnym i ochronnym), w których ze względu na typ siedliskowy lasu oraz gospodarczy typ drzewostanu i aktualny skład gatunkowy, stosuje się przerębowo-zrębowy sposób zagospodarowania. Znajdą się tutaj drzewostany na siedliskach lasowych: LMśw2, LMw, Lśw, Lw, OIJ z rębnią gniazdową i stopniową z okresem odnowienia do 40 lat.

B.6 Wytyczne w sprawie cięć rębnych w poszczególnych gospodarstwach

Podczas prac projektowych należy zachować dotychczasowy kierunek cięć. Wykonawca dokona uzgodnień projektowanych cięć rębnych z Nadleśnictwem i RDLP. Przed ustalonym terminem NTG wykaz projektowanych cięć użytkowania rębego wraz z załącznikami mapowymi przedstawi Zamawiającemu. Projektując sposoby odnowienia, należy uwzględnić naturalne fazy rozwoju drzewostanu. Zabiegi ukierunkować pod kątem potrzeb już istniejącego odnowienia oraz stworzenia warunków dla jego inicjowania.

1. Wybór projektowanej rębni

- należy brać pod uwagę przede wszystkim wymagania gatunków przewidzianych do odnowienia;
- nie projektować rębni gniazdowej ze średnim i długim okresem odnowienia na powierzchniach, gdzie pas manipulacyjny drzewostanu objętego użytkowaniem rębnym jest mniejszy jak 2 ha (z wyjątkiem miejsc gdzie realizowane są w wysokim stopniu funkcje społeczne);
- generalnie, nie planować cięć rębnych na siedliskach bagiennych. Część drzewostanów na tych siedliskach wyłączona jest z użytkowania rębego – wchodzi one w skład ONG (obszarów nieobjętych gospodarowaniem). W przypadku stwierdzenia podczas prac taksacyjnych konieczności przebudowy istniejącego d-stanu należałoby zaprojektować rębnie pozwalające na maksymalne skrócenie czasu przebudowy.
- drzewostany ze znacznym udziałem osiki i brzozy należy kwalifikować do zagospodarowania rębnią IIIa, w celu skrócenia okresu odnowienia i zapobieżenia deprecjacji drewna
- projektowanie zagospodarowania rębnią IIIa w drzewostanach gdzie udział procentowy dębu w składzie gatunkowym odnowienia nie przekracza 30%

2. Skrócenie czasu odnowienia tam, gdzie jest to możliwe, ograniczając do minimum powstawanie drzewostanów przeszłorębnych, poprzez:

- stosowania wrębów;

- stosowanie rębni z możliwie najkrótszym okresem odnowienia w drzewostanach przeszłorębnych.
3. Uwzględnienie zasad i kryteriów wynikających z posiadanych certyfikatów FSC i PEFC.
 4. Przyjęcie nawrotów cięć
 - w rębni zupełnej 5 lat ;
 - w rębniach złożonych generalnie jedno wejście w 10-leciu;
 5. Wskazanie przez wykonawcę lokalizacji do użytkowania głównego i pisemne ich uzgodnienie na pierwszy rok obowiązywania PUL
 - użytki rębne – na 1-szy rok należałoby wybrać w pierwszej kolejności przede wszystkim te powierzchnie, które objęte są rębnią zupełną i wręby.
 - użytki przedrębne: TWP pilne.
 6. Przyjęcie do stosowania następujących rodzajów rębni:

STL	Projektowane rębnie	
	Rębnia zasadnicza	Rębnia zastępcza
Bs	Ib	brak
Bśw	Ib	brak
Bw	Ib	IIIa/IVd
Bb	brak	brak
BMśw	Ib	IIIa
BMw	Ib	IIa
BMb	brak	IVd
LMśw	Ia	IVd / IIIa
LMw	IIIa	IVd / IIIb
LMb	brak	IVd
Lśw	IIIa	IVd / IIIb
Lw	IVd / IIa	IIIa / IIIb
OI	IVd / IIa	IIIa / IIIb
OIJ	IVd / IIa	IIIa / IIIb

B.7 Wytyczne w sprawie sporządzenia „Wykazu drzewostanów do przebudowy”

Kwalifikacja drzewostanów pod kątem potrzeby ich przebudowy zostanie, zgodnie z § 40 Instrukcji Urządzenia Lasu, wykonana w trakcie prac taksacyjnych. Wykonawca sporządzi wykaz drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy. Wykaz ten będzie przedłożony do uzgodnienia z nadleśnictwem.

B.8 Wytyczne w sprawie pielęgnowania lasu, w tym cięć pielęgnacyjnych

Etat powierzchniowy użytkowania przedrębego na I 10-lecie zostanie ustalony w oparciu o Instrukcję Urządzenia Lasu (§ 94), sumarycznie dla obrębu, wg rodzajów cięć, gatunków panujących oraz klas i podklas wieku.

Na etapie projektowania zadań z zakresu pielęgnowania upraw wskazówki gospodarcze w przedmiotowym zakresie należy podawać wyłącznie dla istniejących upraw na pierwszy dzień obowiązywania planu (dotyczy głównie CW). Precyzyjne określenie lokalizacji zakładanych upraw w okresie pomiędzy taksacją a 01.01. pierwszego roku obowiązywania planu wymaga ścisłej współpracy pomiędzy wykonawcą a nadleśnictwem.

Przy ustalaniu wskazówek gospodarczych nie należy stosować szablonu wiekowego, a uwzględniać stan rzeczywisty na gruncie wg kryteriów faz rozwojowych drzewostanu. Szczególną uwagę należy zwrócić na zasadność określania zabiegu czyszczeń późnych i trzebieży wczesnych. Przy określaniu tych zabiegów oprócz wyżej przytoczonej zasady, należy uwzględnić wyłączenia z pozyskania, wynikające z form ochrony, takie jak strefy całorocznej ochrony miejsc gniazdowania, zaliczenie do ONG, niedostępność ze względu na stałe występowanie bobrów.

B.9 Wytyczne w sprawie hodowli lasu, w tym orientacyjne składy gatunkowe upraw.

Składy gatunkowe – zostały określone w części poświęconej typom drzewostanów (TD).

W proponowanych orientacyjnych składach gatunkowych dopuszczalna jest tolerancja udziału dla poszczególnych gatunków lasotwórczych:

- w udziale poszczególnych gatunków głównych w granicach +/- 20%,
- w łącznym udziale gatunków głównych w granicach +/- 30%,
- w łącznym udziale gatunków domieszkowych i biocenotycznych +/- 40%.

Przy odnawianiu siedlisk przyrodniczych sieci Natura 2000 należy mieć na względzie naturalne składy drzewostanów opracowane przez J.M. Matuszkiewicza (2007). Po zweryfikowaniu należy dostosować je do zadań ochronnych (B7, B15, B16, B24). Proponowane składy gatunkowe upraw:

Nr zadania w ramach PZO	Wytyczne dot. składu odnowienia
B7 (9170) Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio</i>)	Modyfikacja zasad gospodarki leśnej poprzez: - wprowadzanie w odnowieniach gatunków

<p><i>Carpinetum</i>); 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe)</p>	<p>zgodnych z naturalnym zasięgiem i charakterystycznych dla siedliska przyrodniczego, do których nie zaliczają się m.in. dąb czerwony, robinia akacja, jawor i buk;</p> <ul style="list-style-type: none"> - wprowadzanie do podszytu gatunków krzewów zgodnych z naturalnym zasięgiem i siedliskiem, do których nie zaliczają się m.in. czeremcha późna i świdośliwa kłosowa
<p>B15 (9170) Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i>, <i>Tilio Carpinetum</i>); dobrze zachowane grądy)</p>	<p>Modyfikacja zasad gospodarki leśnej poprzez stosowanie w odnowieniach gatunków zgodnych z typem siedliska przyrodniczego, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wprowadzanie głównych gatunków grądowych (dąb, grab, lipa, klon zwyczajny) w łącznym udziale co najmniej 60% - zapewnienie udziału gatunków wczesnosukcesyjnych (brzoza, osika) - zapewnienie udziału gatunków domieszkowych (głównie jesion, wiąz, świerk) - udział olszy ani sosny nie powinien przekraczać 20% <p>Na mikrosiedliskach o charakterze łągowym, olsowym lub borowym skład gatunkowy dostosować do warunków mikrosiedliska</p>
<p>B16 (9170) Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i>, <i>Tilio Carpinetum</i>); grądy silnie zniekształcone i zbiorowiska zastępcze na siedliskach grądowych)</p>	<p>Modyfikacja zasad gospodarki leśnej poprzez stosowanie w odnowieniach gatunków zgodnych z typem siedliska przyrodniczego, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wprowadzanie przynajmniej dwóch głównych gatunków grądowych (dąb, grab, lipa lub klon zwyczajny) w łącznym udziale co najmniej 40% - zapewnienie udziału gatunków wczesnosukcesyjnych (brzoza, osika) w udziale do 50% - zapewnienie udziału gatunków domieszkowych (głównie jesion, wiąz, świerk) - udział sosny na siedliskach Lśw i Lw nie powinien przekraczać 20% a na siedliskach LMśw i LMw nie powinien przekraczać 40% - udział olszy nie powinien przekraczać 20% <p>Na mikrosiedliskach o charakterze łągowym, olsowym lub borowym skład gatunkowy dostosować do warunków mikrosiedliska</p>

<p>B24 (91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe)</p>	<p>Przy odnowieniach, na powierzchniach odnowionych w poszczególnych wydzieleniach w okresie obowiązywania planu procentowy skład gatunkowy powinien być następujący: jesion ≥ 10, olsza ≤ 80, świerk ≤ 20, dąb ≤ 10, grab + lipa + klon + wiąz ≤ 30, sosna = 0</p> <p>Należy dążyć do zapewnienia obecności jesionu w składzie upraw, przez inicjowanie i popieranie odnowień naturalnych tego gatunku. Na mikrosiedliska innych niż łęg jesionowo- olszowy w granicach wydzieleni dopasować skład odpowiednio do warunków</p>
---	---

Projektując składy gatunkowe przyszłych odnowień należy uwzględnić następujące postulaty nadleśnictwa w tym zakresie:

1. Uwzględnić istniejące odnowienia naturalne w składzie projektowanych upraw.
2. Na siedliskach, gdzie planowany jest w składzie gatunkowym jesion, należy dążyć do częściowego zastępowania go w składzie gatunkowym drzewostanów przez inne cenne gatunki liściaste np. Wz, Kl lub Ol do czasu ustąpienia choroby, jednocześnie preferując w zabiegach pielęgnacyjnych pojawiające się odnowienia naturalne jesionu i wiązu.
3. Zwiększyć w składach gatunkowych upraw udział brzozy na siedliskach borowych oraz LMsw ze względów p-poż w przypadkach określonych poniżej:
 - wzdłuż szlaków komunikacyjnych (drogi publiczne, leśne itp.);
 - wzdłuż szlaków turystycznych;

Poprawki - proponuje się zaplanowanie poprawek na poziomie 5 % powierzchni planowanych odnowień i zalesień.

Dolesienia - nie należy ujmować do dolesień luk poniżej 10 arów, jak również i tych, na których istnieje możliwość odnowienia naturalnego.

Podszyty - nie ma potrzeby wprowadzania podszytów.

Na gruntach porolnych uzgodniono wykorzystanie w większym stopniu Md i Bk jako gatunków lepiej przystosowanych do postępujących zmian klimatycznych w zastępstwie rozpadających się drzewostanów So i Św.

B.10 Wytyczne w sprawie ogólnej ochrony lasu oraz ochrony przeciwpożarowej

Rozpoznany będzie aktualny stan zdrowotny i sanitarny lasów nadleśnictwa wraz z określeniem stopnia nasilenia uszkodzeń:

- wyrządzonych przez zwierzynę w uprawach i młodnikach,
- podtopionych przez bobry,
- spowodowanych przez grzyby,
- drzewostanów uszkodzonych przez szkodniki owadzie (pierwotne i wtórne),
- wyrządzonych przez czynniki atmosferyczne (głównie wiatry),
- z tytułu zakłóceń stosunków wodnych,
- inne uszkodzenia antropogeniczne,

Dodatkowo zostaną zainwentaryzowane drzewostany na gruntach porolnych.

Uszkodzenia i zagrożenia należy nanieść na mapę ochrony lasu zgodnie z §102 IUL.

Wykonawca dokona analizy obowiązujących wymagań w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego zgodnie z obowiązującym w tym zakresie prawem oraz stanem ochrony przeciwpożarowej nadleśnictwa w tym:

- określi kategorię zagrożenia pożarowego dla nadleśnictwa na podstawie metody klas palności;
- zweryfikuje punkt poboru ścioly do określania i prognozowania zagrożenia pożarowego, zgodnie z obowiązującą Instrukcją Ochrony Przeciwpożarowej Lasu;
- przeprowadzi weryfikację ilości i lokalizacji punktów czerpania wody ze wskazaniem dojazdu;
- zamieści wykaz sztucznych punktów poboru wody z rozmieszczeniem ich na mapie z uwzględnieniem wydajności poszczególnych hydrantów. Nadleśnictwo zobowiązuje się do uzyskania tych informacji od gmin i przekazania wykonawcy PUL rozbudowę w ostatnim czasie sieci wodociągowych na terenach wiejskich;
- dokona analizy i weryfikacji sieci dojazdów pożarowych;
- zaktualizuje przebieg i rodzaj pasów przeciwpożarowych;
- opracuje wykaz obiektów szczególnie cennych (jeżeli występują) takich jak niektóre rezerwaty i wyjątkowo cenne pomniki przyrody wraz z podaniem zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego (zgodnie z załącznikiem nr 4 „Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu”), podając adres leśny i powierzchnię rezerwatu, adres leśny i współrzędne geograficzne w układzie WGS 84 pomników przyrody, wraz z opracowaniem warstwy LMN dotyczącej tych obiektów zgodnie ze standardem LMN, na potrzeby sporządzenia charakterystyki zagrożenia pożarowego nadleśnictwa w „Sposobach postępowania na wypadek powstania pożaru lasu”;

- zgodnie z załącznikiem nr 3 „Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu” określić czas swobodnego rozwoju pożaru lasu dla najbardziej oddalonych od sił ratowniczo-gaśniczych fragmentów kompleksów leśnych;
- wskaże na mapie ochrony przeciwpożarowej lokalizację różnego typu obiektów stwarzających szczególne zagrożenie pożarowe.

Całość zagadnień związanych z ochroną przeciwpożarową zostanie naniesiona na mapę ochrony przeciwpożarowej, zgodnie z § 104 IUL.

B.11 Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego, w tym sporządzenia odpowiedniej mapy przeglądowej.

Opis zagadnień dotyczących rekreacyjnego zagospodarowania nadleśnictwa powinien nastąpić w ścisłej współpracy wykonawcy z nadleśnictwem. Obiekty turystyczne oraz urządzenia towarzyszące, obiekty punktowe, powierzchniowe i kubaturowe zostały przez nadleśnictwo zinwentaryzowane, a ich przeznaczenie określone w planach wieloletnich. Obiekty liniowe – szlaki turystyczne i ścieżki dydaktyczne zostały zinwentaryzowane.

Nadleśnictwo Pisz prowadzi działalność edukacyjno-promocyjną, rekreacyjną oraz turystyczną w oparciu o Program Gospodarczo-Ochronny Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Mazurskie” (opracowany w 2013r.) oraz Program Edukacji Leśnej Społeczeństwa w Nadleśnictwie Pisz na lata 2014-2023.

Nadleśnictwo przekaze wykonawcy wszelkie dane dotyczące tego zagadnienia.

Na podstawie posiadanych danych wykonawca wykona mapę przeglądową zagospodarowania rekreacyjnego w nadleśnictwie.

B.12 Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego oraz zagospodarowania łowieckiego

Nadleśnictwo prowadzi sprzedaż choinek. Choinki pozyskiwane są w ramach zabiegów gospodarczych. W nadleśnictwie na terenie Leśnictwa Snopki, na obszarze szkółki leśnej założono eksperymentalnie jedną kwaterę plantacji choinkowej o powierzchni 20 arów

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Pisz znajduje się obecnie 9 obwodów łowieckich, z których 7 jest dzierżawionych przez koła łowieckie, natomiast pozostałe 2 obwody (nr 256 i 287) zostały wyłączone z dzierżawy i tworzą Ośrodek Hodowli Zwierzyny w Nadleśnictwie Pisz. W związku z wejściem w życie w 2021r., Uchwały nr XXII/371/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 grudnia 2020 roku w sprawie podziału województwa warmińsko-mazurskiego na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodów łowieckich do kategorii, złożono wnioski o wyłączenie z wydzierżawienia i przekazanie w zarząd Nadleśnictwu Pisz obwodu łowieckiego nr 256, położonego w województwie Warmińsko-Mazurskim, z

przeznaczeniem na prowadzenie ośrodka hodowli zwierzyny (OHZ). Obwód łowiecki nr 256 powstał z połączenia obwodów nr 256 i 287.

Podstawowym dokumentem dotyczącym prowadzenia gospodarki łowieckiej w Nadleśnictwie Pisz jest Wieloletni Łowiecki Plan Hodowlany dla Rejonu Hodowlanego Puszczy Piskiej obowiązujący w okresie od 01 kwietnia 2017 r. do 31 marca 2027 r.

Dokument ten zawiera zarówno dane rzeczowe, jak i ilościowe dotyczące spraw związanych z zagospodarowaniem obwodów Ośrodka Hodowli Zwierzyny oraz liczebnością zwierzyny.

Aktualny poziom liczebności jeleni i saren gwarantuje utrzymanie trwałości lasu, natomiast narastającym problemem jest stale rosnąca liczebność łosi. Nadleśnictwo wnioskuje, aby wykonawca planu określając zadania kierunkowe gospodarki łowieckiej odniósł się do problemu konieczności grodzień nowozakładanych upraw w powiązaniu z zagęszczeniem jeleniowatych w nadleśnictwie, a w szczególności łosi.

Nadleśnictwo prześle wykonawcy PUL materiały dotyczące gospodarki łowieckiej:

- wykaz poletek łowieckich,
- gruntów dzierżawionych przez koła łowieckie na cele prowadzenia gospodarki łowieckiej,

Na podstawie danych przekazanych przez nadleśnictwo wykonawca sporządzi mapę przeglądową gospodarki łowieckiej. Na podstawie danych przekazanych przez nadleśnictwo wykonawca sporządzi mapę przeglądową gospodarki łowieckiej.

B.13 Infrastruktura nadleśnictwa.

Sprawy dotyczące infrastruktury kubaturowej w nadleśnictwie ujęte są „Programie Gospodarowania Zasobami Lokalowymi Nadleśnictwa Pisz 2019-2035”. Budowy nowych obiektów oraz remonty istniejących zaplanowane są w wieloletnich planach inwestycyjnych i zazwyczaj uzależnione od aktualnych uwarunkowań, w tym sytuacji ekonomicznej nadleśnictwa. Zagadnienia związane z budową i remontami sieci drogowej ujęte zostaną w zleconej przez nadleśnictwo pracy nad projektem docelowej sieci drogowej (DSD). Dlatego też potrzeby w zakresie infrastruktury technicznej należy opisać, bazując na istniejących dokumentach i przekazanych po ich ukończeniu, ewentualne sugestie lub zmiany uzgodnić z nadleśnictwem.

B.14 Wytyczne dotyczące charakterystyki ekonomicznej

Komisja nie widzi potrzeby wykonania prognozy ekonomicznej.

B.15 Szczegółowość prognozy stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego

Wykonawca opracuje rozdział „Prognoza stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego”. Przedstawi wpływ realizacji PUL na środowisko i Obszar Natura 2000 zgodnie z § 123 Instrukcji Urządzania Lasu.

Należy obliczyć orientacyjną, spodziewaną na koniec okresu gospodarczego, wielkość zasobów miąższości grubizny drzewostanów nadleśnictwa oraz dokonać ogólnych porównań i analiz, spodziewanej wielkość zasobów drzewnych na koniec planowanego okresu.

B.16 Weryfikacja i aktualizacja programu ochrony przyrody, w tym sporządzenia tabel dotyczących przedmiotów ochrony oraz zadań ochronnych

Program Ochrony Przyrody, opracowany wg stanu na 01.01.2013 roku należy zaktualizować zgodnie z § 110, 111, 112, IUL uwzględniając poniższe zapisy oraz dokumenty związane z ochroną przyrody. Przy aktualizacji Programu Ochrony Przyrody należy zwrócić szczególną uwagę na formy ochrony przyrody (rezerwaty przyrody, park krajobrazowy, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, ochronę gatunkową roślin, zwierząt i grzybów). Informacje zawarte w SDF-ach dla obszarów Natura 2000, należy poddać ocenie. Nowe informacje o stanowiskach cennych gatunków roślin, zwierząt i grzybów należy zamieścić w opisie taksacyjnym, jako informacje różne.

W programie ochrony przyrody należy omówić sposoby realizacji zabiegów gospodarczych w odniesieniu do zachowania miejsc występowania zinwentaryzowanych szczególnie cennych gatunków chronionych. Należy też opisać wytyczne do prowadzenia gospodarki na cennych przyrodniczo siedliskach, w odniesieniu wskazań gospodarczych w opisach taksacyjnych. Zadania w zakresie ochrony przyrody na terenie zarządzanym przez PGL LP, na którym znajduje się obszar Natura 2000 powinny być ustalone w PUL, z uwzględnieniem wytycznych zawartych w PZO sporządzonych dla poszczególnych obszarów Natura 2000. W przypadku siedlisk przyrodniczych nieleśnych, dla których nie planuje się wskazówek w PUL, informacje dotyczące sposobu postępowania na danych siedliskach przyrodniczych powinny być zawarte w POP, zgodnie z PZO.

Na gruntach będących w zarządzie Lasów Państwowych wykonawca prac dokona aktualizacji Programu Ochrony Przyrody na podstawie zebranych materiałów po weryfikacji terenowej. Należy umieścić opisy szczegółowe, wykazy, i tabele wykonane dla form ochrony przyrody. Natomiast na gruntach obcych, będących w zasięgu terytorialnym działania nadleśnictwa, aktualizacja Programu Ochrony Przyrody zostanie wykonana w oparciu o zebrane materiały z RDOŚ i z nadleśnictwa. W Programie Ochrony Przyrody należy podać sumaryczną

powierzchnię (bez szczegółowej lokalizacji) drzewostanów wyłączonych z użytkowania (ONG) w ramach wymogów certyfikatu FSC.

Aktualizacja Programu Ochrony Przyrody dla nadleśnictwa winna zostać wykonana w oparciu o następujące elementy:

1. aktualizacja adresów wszystkich form ochrony występujących w nadleśnictwie;
2. aktualizacja zaewidencjonowanych w rejestrach zabytków obiektów zabytkowych;
3. weryfikacja wykazu istniejących form ochrony przyrody;
4. weryfikacja wykazu drzew zasługujących na ochronę;
5. weryfikacja wykazu drzewostanów szczególnie cennych pod względem przyrodniczym;
6. uzupełnienie listy gatunków flory podlegających ochronie ścisłej i częściowej;
7. aktualizacja naturowych siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin, grzybów i zwierząt z podziałem na gatunki chronione powszechnie występujące (z podziałem na poszczególne leśnictwa), rzadkie, naturowe i z Czerwonej Księgi przy uwzględnieniu:
 - wyników powszechnej inwentaryzacji przyrodniczej dotyczącej siedlisk przyrodniczych leśnych i nieleśnych, gatunków chronionych roślin i zwierząt, wykonywanej w latach 2006-2007,
 - wyników Państwowego Monitoringu Środowiska,
 - wyników obserwacji przyrodniczych, prowadzonych na bieżąco przez leśniczych,
 - aktualnych informacji o środowisku dostępnych w publikacjach naukowych oraz udostępnionych przez lokalne organizacje pozarządowe (NGO).

Program wraz z mapą walorów przyrodniczych i wartości kulturowych należy sporządzić, jako oddzielnie oprawiony tom oraz w formie elektronicznej. Należy również, na dodatkowe zlecenie, wykonać skróconą wersję Programu Ochrony Przyrody dla leśnictw, jako rozdział w operacie wg następującej tematyki:

1. Wykaz gatunków chronionych roślin, zwierząt i grzybów w leśnictwie – rzadkie z podaniem dokładnej lokalizacji do wydzielenia, częste lub pospolite – ze wskazaniem siedlisk, na których występują.
2. Wykaz siedlisk przyrodniczych Natura 2000 w leśnictwie ze wskazaniem sposobów realizacji poszczególnych zabiegów gospodarczych,
3. Opis form ochrony przyrody występujących w nadleśnictwie zawierający:

- a) rezerваты przyrody:
 - informacje ogólne: [powierzchnia, rodzaj ochrony],
 - cel ochrony: [krótki opis celu],
- b) strefy ochrony:
 - nr i data decyzji powołującej strefę,
 - lokalizacja strefy całorocznej i okresowej,
 - terminy obowiązywania strefy okresowej,
- c) pomniki przyrody:
 - gatunek drzewa, wiek, pierśnica, liczba drzew w grupie lub alei,
- d) użytki ekologiczne:
 - lokalizacja do wydzielenia,
- e) obszary Natura 2000:
 - nazwa obszaru i powierzchnia,
- f) obszary chronionego krajobrazu:
 - powierzchnia i cel ochrony,
- g) obiekty dziedzictwa kulturowego:
 - nazwa obiektu,
 - lokalizacja do wydzielenia.

B.17 Wykaz map tematycznych

Wydruki map tematycznych z bazy geometrycznej należy wykonać zgodnie z Instrukcją techniczną sporządzania wydruków map leśnych (cz. 3 IUL) z późniejszymi zmianami. Uwzględniając ustalenia i ilość map określonych w pkt. 11 powyższego dokumentu pt. „Wymagania dotyczące sporządzania i wydruku map”.

Sporządzenie i wydruk map przeglądowych i sytuacyjno - przeglądowych zgodnie z Instrukcją UL cz. I (§ 64, 71, 72, 73, 98, 102, 104, 107, 109, 111) uwzględniających tradycyjną symbolikę elementów topograficznych (kasowniki, drogi, linie podziału powierzchniowego).

1. Mapy dla leśnictw – skala 1: 10 000:

- gospodarczo - przeglądowa drzewostanów i cięć rębnych złożone i oprawione w twarde okładki koloru zielonego z opisem 2 komplety oraz 1 komplet w formie atlasu;
- gospodarczo - przeglądowa cięć rębnych 1 komplet;

- mapa zagospodarowania turystycznego i walorów przyrodniczo-kulturowych, i lasów cennych przyrodniczo i PZO – 1 komplet;
2. Mapy dla obrębów – skala 1: 20 000:
- mapa przeglądowa drzewostanów z podziałem na obręby - oprawiona w twardej oprawie ;
 - mapa przeglądowa cięć rębnych z podziałem na obręby - oprawiona w twardej oprawie ;
 - mapa przeglądowa siedlisk z podziałem na obręby;
 - mapa przeglądowa zagrożenia środowiska biotycznego i ochrony lasu;
 - mapa przeglądowa funkcji lasów oraz urządzeń i obiektów rekreacyjnych (2 sztuki);
 - mapa przeglądowa nasiennictwa i selekcji;
3. Mapa dla nadleśnictwa - skala 1: 5000
- mapa gospodarczo-ewidencyjna w arkuszach
4. Mapa dla nadleśnictwa - skala 1: 50 000
- mapa sytuacyjna obszaru w granicach terytorialnego zasięgu nadleśnictwa;
 - mapa sytuacyjno-przeglądowa funkcji lasu;
 - mapa sytuacyjno-przeglądowa gospodarki łowieckiej, z naniesionymi obwodami łowieckimi oraz 2 egzemplarze w formie mapy ściennej (podklejonej na płótnie);
 - mapa sytuacyjno-przeglądowa ochrony przeciwpożarowej – w formie mapy ściennej PAD
 - mapa sytuacyjno-przeglądowa ochrony przyrody, obszarów chronionych i funkcji lasów oraz walorów przyrodniczo-kulturowych;
 - mapa zagospodarowania turystycznego i walorów przyrodniczo-kulturowych, i lasów cennych przyrodniczo i PZO (2 sztuki).
5. Materiały kartograficzne do Strategicznej oceny oddziaływania Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Pisz na środowisko i obszar Natura 2000.
- Mapa przeglądowa z naniesionymi stanowiskami oraz siedliskami gatunków ptaków chronionych z załącznika I Dyrektywy Rady 79/EWG z dnia 02 kwietnia 1979 r.(z późn.zm.) w skali 1:20 000 dla obrębów leśnych po 3 egz.

- Mapa siedlisk przyrodniczych i stanowisk gatunków roślin wymienionych w załączniku I i II Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r.
 - w skali 1:20 000 dla obrębów leśnych po 3 egz.
 - Materiały opisowe i kartograficzne należy przekazać w wersji analogowej i cyfrowej – plik w edycji jak i PDF.
6. Wydruki map dla leśnictw:
- mapa przeglądowa drzewostanów
 - mapa gospodarcza z cięciami rębными
 - mapa sytuacyjno-przeglądowa obszarów chronionych i funkcji lasu
 - mapa przeglądowa ochrony lasu
 - mapa przeglądowa drzewostanów (w formie arkusza podklejanego na płótnie).
 - mapa gospodarczo-przeglądowa drzewostanów i projektowanych cięć rębnych z mapą przeglądową siedlisk leśnych (w formie atlasu - specjalnie przygotowane do pracy terenowej - odporna na warunki atmosferyczne).

B.18 Projekt wystąpienia do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości Prognozy Oddziaływania Planu Urządzenia Lasu na Środowisko i Obszary Natura 2000

Prognozę oddziaływania planu ul na środowisko należy wykonać w oparciu o Ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr. 199, Poz. 1227) oraz „Ramowe wytyczne w sprawie zakresu szczegółowej prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu” (przesłane pismem DGLP Zn.ZU-7019-50/11 z dn.08.09.2011 r.) wraz z załącznikami (1-5).

Zenon Angielczyk
Zastępca Dyrektora RDLP ds. Gospodarki Leśnej
/podpisano elektronicznie/